

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אל"ם אורלי מרקמן - שופטת

בעניין :

התובע הצבאי הראשי – המערער (ע"י ב"כ, רס"ן מרק פרי)

נגד

ק/XXX סא"ל נ' ק' – המשיב (ע"י ב"כ, סרן עומר קנובלר)

ערעורים על פסקי דין של בית הדין הצבאי לתעבורה במחוז שיפוטי הדרום שניתנו
בתיק דרום (תעבורה) 35/16 (סא"ל מאיה גולדשמידט – שופטת) ביום 1.8.2016
ובתיק דרום (תעבורה) 11/16 (סא"ל מאיה גולדשמידט – שופטת) ביום 26.7.2016.
ערעורי התביעה (קולת העונש) נדחים.

פסק-דין

רקע

1. זהו פסק דין שניתן בעקבות דיון מאוחד בערעורים מטעם התביעה הצבאית על
קולת העונשים, אשר הוטלו על המשיב, סא"ל נ' ק', שהורשע בפני בית הדין
הצבאי לתעבורה מחוז שיפוטי דרום.
במסגרת תיק דרום (תעבורה) 35/16, הורשע המשיב, על-פי הודאתו, בעבירה של אי
ציות לתמרורים לפי תקנה 22(א) לתקנות התעבורה, ונדון לשלושים ימי פסילת
רישיונות בפועל, ארבעים וחמישה ימי פסילה מותנית וקנס בסך 400 ש"ח. כמו כן,
הורה בית הדין קמא, כי עונש הפסילה המותנית שניתן למשיב בתיק קודם (דרום
(תעבורה) 13/15), יופעל בחופף לעונש הפסילה בפועל, כמפורט לעיל. עוד נקבע, כי
הפסילה בשלושים הימים האחרונים של התקופה, תסוייג כך שהמשיב יורשה
לנהוג ברכב צבאי מסויים ולצורכי תפקידו בלבד.
במסגרת תיק דרום (תעבורה) 11/16, הורשע המשיב, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה
של אי קיום החובה להחזיק בהגה, לפי תקנה 28(ב) לתקנות התעבורה. בעקבות

הרשעתו נדון המשיב לארבעים וחמישה ימי פסילה על תנאי למשך שמונה עשר חודשים ולקנס בסך 300 ש"ח.
 התביעה לא השלימה עם מידת העונשים שהוטלו על המשיב ומכאן הערעורים שלפני.

נסיבות ביצוע העברות

2. בית הדין קמא הנכבד פירט את נסיבות ביצוע העברה של אי ציות לתמרורים, כעולה מכתב האישום המתוקן והפרטים הנוספים, שאותם אישר המשיב, וכך נקבע:

"ביום 8/12/2015, בכביש 40, ק"מ 196, מכיוון צומת גורל וצומת להבים נוצר עומס תנועה בשני הנתיבים, לאחר שנתיב ימין נחסם בגין תאונה. שוטר משטרת ישראל שעסק בהכוונת התנועה בעקבות העומס, הבחין ברכבו של הנאשם נוסע בשול הימני ועוקף את פקק התנועה שנוצר בנתיבי הנסיעה; וזאת תוך הפעלת 'צ'יקלקה', שהפיצה אורות מהבהבים. כשהגיע הנאשם למקום התאונה, הוא כיבה את ה'צ'יקלקה' וסטה שמאלה לנתיב הנסיעה. הנאשם מסר, בתשובה לשאלות השוטר, כי הוא בדרכו לאירוע אישי. יצויין, כי מדברי הנאשם, הנתמכים גם בס'1, עולה שהנאשם היה בדרכו להשתתף בטיפול פסיכולוגי שנערך לבנו.

מלכתחילה הוגש כתב האישום גם בגין הפעלת ה'צ'יקלקה'; אך כתב האישום תוקן, משהתברר כי הנאשם נדון ביחידתו על ידי מפקדו, אל"ם רועי תמיר, בגין עבירה זו ונדון לעונש של נזיפה חמורה." (דרום (תעבורה) 35/16)

3. אשר לנסיבות ביצוע העברה של אי קיום החובה להחזיק בהגה, פירט בית הדין קמא הנכבד, במסגרת הכרעת הדין המרשיעה, כי ביום 29.11.2015, בשעת צהריים, נמצא המשיב כשהוא יוצא מחניון, בנסיעה איטית לעבר רמזור, שהיה במרחק של מטרים ספורים, ובעודו אוחז במכשיר טלפון סלולארי בידו, מבלי ששוחח באמצעותו. בית הדין קמא ציין, כי המשיב התכוון לנווט באמצעות יישומון ה-WAZE, בעת שיגיע לעצירה ברמזור, אך החל מחזיק בטלפון הנייד עוד לפני שהגיע לעצירה ברמזור (דרום (תעבורה) 11/16).

נסיבותיו של המשיב

4. בית הדין קמא הנכבד סקר את נסיבותיו האישיות של המשיב, כפי שעלו מן הראיות שהוצגו לו בשלב הטיעונים לעונש בתיק דרום (תעבורה) 35/16, וציין את הדברים הבאים:

"הנאשם, המשרת כקצין מודיעין בפיקוד דרום, מחזיק ברישיון נהיגה מעל ל-20 שנים, אך גם צבר לחובתו עבר תעבורתי נכבד במשך השנים שחלפו. לחובתו הרשעה

משנת 2005 (תיק מט/05/323), בגין עבירה לפי תקנה 28(ב) לתקנות התעבורה; הרשעות משנת 2010 (תיק מר/09/388) ו-2013 (תיק דר/13/93) בגין עבירות לפי תקנה 54(א) לתקנות התעבורה; הרשעה משנת 2013 בגין עבירה לפי תקנה 21(ג) לתקנות התעבורה (תיק דר/13/174) וכן - הרשעה בעבירה דומה לזו שבה הורשע כעת, בגין אי ציות לתמרורים, שעניינה נסיעה על שולי הדרך, על מנת לעקוף עומס תנועה (תיק דר/15/13). בגין עבירה זו הורשע הנאשם ביום 16/2/2015 וכעת תלוי ועומד נגדו עונש פסילה על תנאי, בן 60 ימים, הניתן להפעלה".

בהמשך בואר, כי:

"הנאשם אמנם לא העיד לעניין עונשו, אך פירט באופן נרגש ובאריכות, במסגרת דברו האחרון, את נסיבותיו האישיות לרבות הפגיעה הרבה בו בגין הרשעתו והמשמעות של השתת עונש פסילה עבורו. הנאשם פירט כי הוא נשוי ואב לילדים, מתגורר במושב נטול תחבורה ציבורית ומשרת בתפקיד שבו הוא נדרש להיות זמין ל'הקפצה' בכל שעות היום והלילה, לרבות בסופי השבוע. היעדרותו משפיעה רבות על בני משפחתו ועל ילדיו, ושניים מילדיו אף נזקקים לטיפול פסיכולוגי, עניין שהיווה כאמור הרקע לאירוע - שכן התאונה שאירעה הביאה לכך שהוא איחר לטיפול שנקבע להם. על אף פניותיו ליחידתו לא ניתן היה לאתר נהג המתגורר בסמוך אליו, ושליטת רישיונו תביא לכך שהוא יתקשה מאוד הן למלא את תפקידו (במסגרתו הוא נדרש כאמור לנסיעות רבות, בחלקן בלתי צפויות) והן לקיים את האיזון שבין תפקידו הצבאי לבין משפחתו.

מעבר לכך טען הנאשם, כי מהותית, עצם העמדתו לדין בפני מפקדו, מהווה מעין ענישה כפולה... שכן... מפקדו גזר עליו עונש מחמיר ואף ציין בחוות דעתו... כי הנאשם נדרש להשתפר בכל הנוגע לנהיגתו. חוות דעת זו תעמוד לו לרועץ בדיוני שיבוצים במסגרת התמודדות צפויה לתפקידים בכירים יותר.

הנאשם הוסיף והביע חרטה מלאה על האירוע, וציין כי גם בכנס שהתקיים ביחידה הוא סיפר על האירוע ואף נפסל מלשפוט בדין משמעתי ביחידתו בגין עבירות תעבורה".

5. בית הדין קמא הנכבד אף הפנה אל ההמלצה מטעם מפקדו של המשיב, אל"ם תמיר, קצין המודיעין של פיקוד דרום, אשר ציין, כי "הנאשם נדרש לזמינות מבצעית גבוהה נוכח מאפייני תפקידו, וליהקפצות' בכל שעות היממה. כן פירט כי שפט את הנאשם ונדון לעונש של נזיפה חמורה, דבר בו התחשב אף במסגרת חוות הדעת התקופתית. עוד ציין, כי אין באפשרות היחידה להקצות לנאשם נהג צמוד".

עמדותיהם של הצדדים

6. התביעה עתרה להחמיר בעונשים שהוטלו על המשיב, בעיקר נוכח עברו המכביד. הוטעם, כי אופן הנהיגה של המשיב בעבר ונסיבות הרשעותיו בעת הנוכחית הם בבחינת זלזול מופגן בחוקי התנועה ואף בפסיקת בתי הדין בעניינו. נטען גם כי התנהגותו של המשיב, חרף אמירות ברורות בפסקי הדין נגדו ועל אף עונשי הפסילה המותנית שעמדו לחובתו, אינה עולה בקנה אחד עם מעמדו ודרגתו ואף לכך, ראוי כי יינתן משקל בענישה.

7. מנגד, עתרה ההגנה להימנע מלהחמיר בעונשים שהוטלו על המשיב. נטען, כי העונש שהוטל על המשיב בתיק דרום (תעבורה) 35/16, בגין אי ציות לתמרורים, חמור ביחס למדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים ואילו העונש שהוטל על המשיב בתיק דרום (תעבורה) 11/16 הולם את הנסיבות המינוריות של העברה בה הורשע.

ההכרעה ביחס לעבירה של אי ציות לתמרורים

8. נסיבות ביצוע העברה של אי ציות תמרורים, כמפורט לעיל, מלמדות על הפרה מכוונת של חוקי התנועה ועל זלזול בזמנם ובמצוקתם של הנהגים האחרים, שנאלצו להמתין בסבלנות, על מנת לאפשר הטיפול הנדרש בעקבות תאונת דרכים, שארעה במקום. נהיגה בשולי הכביש אף מקשה על מעבר של כלי רכב אחרים במקרה של צורך בטיחותי לעשות כן. לאור מדיניות הענישה הנוהגת (ראו למשל: ע"ת/133/99 **התובע הצבאי הראשי נ' רס"ן פרץ** (2002)), הרי שעברה של אי ציות לתמרורים שעניינה נהיגה בשולי הכביש, מחייבת הטלת עונש ממשי של פסילה בפועל. מתחם העונש ההולם שנקבע על-ידי בית הדין קמא, תוך התחשבות מינימאלית ברקע שהציג המשיב למעשיו, בין חמישה עשר לשלושים וחמישה ימי פסילה בפועל – נראה מאוזן וראוי.

9. בתוך מתחם העונש ההולם, היטיב בית הדין קמא הנכבד ליתן משקל של ממש לעברו המכביד של המשיב, אשר כולל **חמש** הרשעות קודמות בבית הדין לתעבורה, אחת מהן, אף היא משנת 2015, עניינה בעברה זהה ובנסיבות דומות לנסיבות המקרה דנן!

עברו של נאשם מנוי כנסיבה שיש להתחשב בעת גזירת העונש (ראו סעיף 40(יא)(11) לחוק העונשין, התשל"ז-1977), וחומרה יתרה מצויה בהיבט זה בנוגע לעברות תעבורה, החוזרות ונשנות, נוכח הסיכון הנשקף מהן לזולת ותכלית הענישה בגינן (ראו: ע"ת/11/15 **התובע הצבאי הראשי נ' סא"ל יגר** (2015) וע"ת/4/16 **התובע הצבאי הראשי נ' סא"ל יצחקי** (2016)).

בהתאם, קביעתו של בית הדין קמא, כי נוכח עברו המכביד של המשיב, יש ליתן משקל מוגבל בלבד לנסיבותיו האישיות; להשלכות המקרה עליו ועל בני משפחתו ולהבעת החרטה על ידו – ראויה, ובחירתו למקם את עונש הפסילה בפועל בסמוך לספו העליון של המתחם – הולמת.

10. זאת ועוד, בנסיבות המקרה ונוכח עברו המכביד של המשיב, לא היה מקום להימנע מהפעלת עונש הפסילה המותנית שהוטל על המשיב בתיק קודם (דרום (תעבורה) 13/15). בד בבד, נוכח הרקע לביצוע העברה, השלכותיה על המשיב ועל בני משפחתו ונוכח הבעת החרטה על ידו – אין לקבוע כי הוראת בית הדין קמא הנכבד, שלפיה עונש הפסילה המותנה יופעל **בחופף** לעונש הפסילה בפועל, מהווה טעות בולטת שיש להתערב בה.

כידוע לא כל הקלה או החמרה בעונש מצדיקה התערבות של ערכאת הערעור, כי אם אך הפרזה של ממש, או הפרזה ניכרת, לקולה או לחומרה (ראו למשל ע/67/02 **התובע הצבאי הראשי נ' טור' רוסנוב** (2002) וכן ע/44/13 **התובע הצבאי הראשי נ' סגן דהן** (2013)). בדומה, נוכח השלכות הענישה בעניינו של המשיב והמלצת מפקדו, כמו גם בהתחשב בכך שתקופת הפסילה בפועל חלפה זה מכבר – סברתי כי אין להתערב בהוראת בית הדין לסייג חלק מתקופת הפסילה בפועל, באופן שאפשר למשיב לבצע את משימותיו ואת תפקידו בצבא.

ההכרעה ביחס לעבירה של אי קיום חובה להחזיק בהגה

11. אף בעניין זה, חרף עברו המכביד של המשיב, נוכח נסיבותיו המינוריות של המקרה, נסיבותיו האישיות של המשיב ואף בהתחשב בתוצאה הסופית הכוללת של הדברים – סברתי, כי אף שראוי היה להחמיר עמו בדרך של פסילה בפועל לתקופה קצרה ואף בדרך של הכבדה ברכיב הקנס, אין לפני טעות בולטת בפסק הדין ואין זה המקרה שיצדיק התערבותה של ערכאת הערעור (ראו למשל יישומו של הכלל בהקשר אחר: ע"ת/6/13 **התובע הצבאי הראשי נ' סרן בן אסולי** (2013)).

12. סוף דבר, יש לקוות כי המשיב הפנים את טעותו ולמד את הלקח. בעיקר יש לקוות כי יקפיד בעתיד על נהיגה זהירה, בהתאם לחוקים. בנסיבות הכוללות של המקרה, נוכח המפורט לעיל, ערעורי התביעה נדחים.

ניתן והודע היום, ח' בחשוון התשע"ז, 9 בנובמבר 2016, בפומבי ובמעמד הצדדים.

אורלי מרקמן, אל"ם
שופטת בית הדין הצבאי
ל ע ר ע ו ר י ם

למקור	נאמן	העתק	_____:	חתימת המגיה:
מכני	קורל	סגן		
הדין	בית	קצינת	_____:	תאריך: